

uit
overtuiging

ChristenUnie

verkiezingsprogramma Zuid-Holland 2011-2015

Inhoud

Voorwoord	4
Inleiding	5
1 Ruimtelijke Ordening	6
1.1 Alles op de juiste plek	6
1.2 Ruimte voor Verkeer en Vervoer	6
1.3 Krimp en Leefbaarheid	7
2 Economie	7
3 Landelijk gebied, Landbouw en Natuur	8
3.1 Landelijk gebied en landbouw	8
3.2 Natuur	8
3.3 Recreatie	9
4 Verkeer en Vervoer	10
5 Duurzaamheid, Energie en Water	11
5.1 Duurzaamheid	11
5.2 Energie	11
5.3 Water	12
6 Jeugdzorg	12
7 Cultuur	13
8 Europese Unie	14
9 Openbaar Bestuur	14
9.1 Elke bestuurslaag een eigen taak	14
9.2 Verandering & Versterking	15
9.3 Samenwerken in uitvoering	15
9.4 Financiën	16
9.5 Veiligheid en Toezicht	16
10 Visie op regionaal en lokaal niveau	16
10.1 Regio Rotterdam-Rijnmond	16
10.2 Regio Haaglanden	18
10.3 Regio Holland Rijnland	19
10.4 Regio Zuid	20
10.5 Regio Midden Holland, Groene Hart en Regio Oost	21
Nawoord	22

Leestip: dit verkiezingsprogramma is thematisch én geografische ingedeeld. De informatie in beide delen is aanvullend op elkaar. In hoofdstuk 10 zijn bijvoorbeeld op het terrein van Verkeer en Vervoer onderwerpen of tracés te vinden in aanvulling op hoofdstuk 4.

Voorwoord

Op weg naar 2015 in onze provincie Zuid-Holland met de fractie van de ChristenUnie weer in de Provinciale Staten. Hierbij laat de fractie zich leiden door dit kersverse verkiezingsprogramma.

Het bestuur van de Provinciale Unie van de ChristenUnie Zuid-Holland is blij met dit eindproduct en dankt de programmacommissie voor de vele uren die zij in het schrijven ervan heeft gestoken. We vinden het ook fijn dat diverse lokale unies hun bijdrage hebben geleverd, zodat het een breed gedragen stuk is geworden.

Iedere paragraaf begint met een samenvatting van enkele regels, waarna vervolgens de uitwerking komt. Er is gekozen voor een heldere structuur, waardoor er een goed leesbaar document is ontstaan.

Nadere informatie over verkiezingsprogramma en kandidatenlijst is te vinden op onze website: <http://www.zuidholland.christenunie.nl/>

Tenslotte

De geschiedenis leert mij, dat er voor overheid en volk buiten de gemeenschappelijke eerbied voor de hoogste Wetgever geen cement ter vereniging van vrijheid en gezag is. G. Groen van Prinsterer

Het provinciaal bestuur van de ChristenUnie wenst de statenleden veel zegen van onze God in de verkiezingstijd en bij de uitvoering van dit programma in de Provinciale Staten.

Inleiding

De provincie Zuid-Holland heeft mooie steden, prachtige open landschappen, unieke veenweidegebieden en vormt het hart van economisch en bestuurlijk Nederland. Een provincie om trots op te zijn! Van de bloemenveiling in Naaldwijk tot de molens in Kinderdijk, van de Rotterdamse havens tot de Nieuwkoopse Plassen, het Zuid-Hollandse landschap onderscheidt zich in haar unieke veelzijdigheid. Bijzondere waarden kunnen onderling strijdig zijn. Dat vraagt om duidelijke keuzes en dus om een krachtig provinciaal bestuur. De ChristenUnie hanteert het Woord van God als uitgangspunt in het politieke handelen van elke dag. De ChristenUnie wil een politieke partij zijn die midden in de samenleving staat en haar in beweging brengt. Zij mobiliseert mensen, maatschappelijke organisaties, bedrijfsleven en kerken, om met elkaar na te denken over haar politieke boodschap en om gezamenlijk actie te ondernemen voor een betere samenleving. Zij zorgt binnen haar mogelijkheden voor goede randvoorwaarden voor een samenleving, waarin mensen tot hun recht komen en in vrede met elkaar leven. Dat vraagt een voortdurende inspanning om christelijke waarden te vertalen in duurzame, praktische initiatieven en acties die inspelen op actuele thema's in de samenleving. De ChristenUnie wil dit ook in de provincie Zuid-Holland en vanuit de Eerste Kamer bereiken.

Resultaten

In de afgelopen vier jaren heeft de ChristenUnie met vier Statenleden en een Geëerdeerde veel bereikt. De kwaliteit van de leefomgeving is verbeterd door nieuwe hoogspanningsleidingen meer ondergronds aan te brengen, door positief, maar gezond kritisch te zijn op locaties voor windmolens, en door te investeren in groen, in recreatie dicht bij de stad, na-

tuur en open landschap. De ChristenUnie heeft zich hard gemaakt voor een beter bereikbaar Zuid-Holland met betere of bredere wegen en meer Openbaar Vervoer. Zo is de ChristenUnie onder andere blij met de verbetering van de N209 en de N207, het doortrekken van de A4, de MerwedeLingelijn en de voorbereidingen voor het aanleggen van de RijnGouweLijn.

De ChristenUnie heeft zich ingezet voor verbetering van de kwaliteit van de jeugdzorg in Zuid-Holland. Dit heeft zij gedaan door aan te dringen op betere scholing van het personeel en door de naasten van een kind met problemen te betrekken bij de zorg.

De ChristenUnie was één van de initiatiefnemers voor het benoemen van Europa Ambassadeurs in de Staten en de vorming van een werkgroep Europa. De ChristenUnie heeft Europa de Europese Unie (verder EU) nadrukkelijker onder de aandacht gebracht en zo via de Staten een brug geslagen tussen EU en de burger. Daarnaast heeft de ChristenUnie een grote rol gespeeld bij het concretiseren van de doelen en het benoemen van het resultaat voor de burger in de begroting, bij een transparante jaarrekening en bij de controle op het financieel beheer door de aangewezen eigen accountant.

1 Ruimtelijke Ordening

De ChristenUnie ziet de ruimtelijke ordening als een kerntaak van de Provincie. Wonen en werken verdienen goede en goed bereikbare plekken, die niet meer zo strak van elkaar gescheiden zijn. Voor de ChristenUnie is een goede leefomgeving in de stad en op het platteland het uitgangspunt bij de ruimtelijke ordening van functies, rekening houdend met bijzondere kwaliteiten van gebieden.

1.1 Alles op de juiste plek

Zuid-Holland is met ruim 3,5 miljoen inwoners dicht bevolkt. We wonen, werken en recreëren op een relatief klein gebied, dat zeer uiteenlopende kwaliteiten kent: levendige steden en stiltegebieden; intensief bebouwde plekken en open landschappen. Zuid-Holland heeft zeer karakteristieke gebieden met bijzondere kwaliteiten, waaronder het Groene Hart, de Duin- en Bollenstreek, De Hoeksche Waard, de Drechtsteden, het Westland, de stranden, duinen en havens. Het ordenen van de ruimte en het geven

van de 'juiste' plek aan al de uiteenlopende functies is één van de kerntaken die de Provincie heeft. De ChristenUnie neemt daarbij in ogenschouw dat de mens de opdracht heeft zorgvuldig om te gaan met de schepping die door God aan de mensen is toevertrouwd. We hebben ons te gedragen als gebruikers en niet als verbruikers van Gods Schepping.

Het ruimtelijk beleid voor de komende jaren is medio 2010 vastgesteld. De ChristenUnie heeft daarbij een belangrijke bijdrage geleverd met als inzet: ruimte voor een woonomgeving met kwaliteit, ruimte voor natuur en agrarische bedrijvigheid en historische landgoederen en ruimte voor compact vormgegeven bedrijvigheid. Een goede verbinding tussen 'stad en land' en meer mogelijkheden voor recreatie in stedelijke en provinciale parken, worden nu uitgewerkt.

Bij de vraag naar meer ruimte voor bedrijventerreinen, glas- en woningbouwlocaties vindt de ChristenUnie het belangrijk te werken met de zogeheten SER-ladder. Dat betekent dat eerst nut en noodzaak moeten worden aangetoond. Vervolgens moet gekeken worden of het is in te plannen in bestaand bebouwd gebied en pas in uiterste noodzaak en onder strikte voorwaarden kan het buitengebied gebruikt worden. Aan de hand van de SER-ladder kan bepaald worden of uitbreiding mogelijk is zonder buiten bestaande grenzen van bebouwde gebieden te treden, op de plek zelf of in de omliggende regio.

1.2 Ruimte voor Verkeer en Vervoer

In het ruimtelijk beleid is ook ruimte nodig voor ontwikkeling van verkeer en vervoer. Het doel is om economische ontwikkeling en bereikbaarheid in balans te houden met de kwaliteit van landschap en leefomgeving. Dat vergt soms nee zeggen tegen mogelijke ruimtelijke ontwikkeling en tegen aanleg van terreinen of wegen, en soms juist instemming met het oog

op een bredere afweging van de leefomgeving. Dat blijft maatwerk, waarbij de ChristenUnie de weging van verschillende belangen steeds op een voor iedereen duidelijke wijze maakt.

1.3 Krimp en Leefbaarheid

In de doorgaande trek naar de stad wordt de druk op de stad groter en ervaart het platteland op veel plekken bevolkingskrimp. De wereldwijde crisis vergroot dit op een aantal plaatsen. De ChristenUnie wil oog houden voor de leefbaarheid van (dorps-)kernen en linten. Daarom biedt de ChristenUnie beperkt extra ruimtelijke mogelijkheden als dat de vitaliteit van kern echt helpt.

2 Economie

Ondernemers in Zuid-Holland verdienen de ruimte om onder alle omstandigheden, ook de huidige moeilijke marktomstandigheden, zo goed mogelijk te kunnen functioneren. De ChristenUnie vindt het belangrijk dat de Provincie bedrijvigheid en ondernemerschap stimuleert en daarmee

werkt aan een optimaal ondernemersklimaat.

Zuid-Holland is een zeer belangrijke economische motor van ons land. De Mainport, Greenport, Airport en de overige, kennisgerelateerde, bedrijvigheid in de provincie zijn alle onderscheidend in hun bijzondere economische bijdrage. Dat geldt ook voor de toeristische trekkers (o.a. de verschillende badplaatsen), een breed en waardevol midden- en kleinbedrijf en vele internationale bedrijven en (overheids)instellingen: ondernemen is een belangrijk kenmerk van Zuid-Holland. De Provincie is zelf geen onderneming, maar bevordert in de visie van de ChristenUnie een optimaal ondernemersklimaat in Zuid-Holland en draagt daarbij zorg voor de ruimtelijke en infrastructuurele randvoorwaarden. De ChristenUnie ziet de Provincie als regisseur, die met kennis van het bedrijfsleven verbindingen legt tussen verschillende bedrijven, tussen bedrijven en opleiders, tussen bedrijven en regionale, landelijke of Europese autoriteiten. De ChristenUnie ziet dat ruimte voor bedrijvigheid met een goede ontsluiting via de weg en het Openbaar Vervoer, een goede digitale ontsluiting, efficiënt/dubbel grondgebruik en kwalitatieve ruimte om te wonen en te recreëren het ondernemersklimaat positief beïnvloeden. Met het stimuleren van thema's als thuiswerken, flexibel werken en 'Het Nieuwe Werken' kan dit verder versterkt worden.

De ChristenUnie wil dat de Provincie inzet op herstructurering van bestaande gebieden en terreinen vanuit zuinig en zorgvuldig ruimtegebruik en voor de afweging of nieuwe terreinen ontwikkeld moeten worden gebruik maakt van de zogeheten SER-ladder (dus eerst binnen bestaande bebouwde gebieden proberen op te lossen en alleen in uiterste noodzaak en onder strikte voorwaarden daarbuiten).

De glastuinbouw is een belangrijke eco-

nomische kracht in onze provincie. Het kan nodig zijn ruimte te reserveren voor groei van deze bedrijven. Dan ziet de ChristenUnie beperkte uitbreiding van gebieden waar al glaslocaties geconcentreerd zijn als de beste mogelijkheid, waarbij voor locatiekeuze en -invulling gebruik wordt gemaakt van de SER-ladder. Ook de Greenport verdient ondersteuning in de ontwikkelingsmogelijkheden. De mogelijke organisatie van de Floriade 2022 ziet de ChristenUnie als een kans om het gebied en de sector positief onder de aandacht te brengen.

Boerenbedrijven dragen niet alleen bij aan de economie, maar in veel gevallen ook aan een leefbaar, groen en mooi Zuid-Holland. Deze bedrijvigheid staat echter meer en meer onder druk en verdient steun in het zoeken van nieuwe wegen om het economisch bestaan veilig te stellen. Daarbij is specialisatie te verkiezen boven productie tegen de laagste kosten (zoals megastallen, waarvan de ChristenUnie geen voorstander is). De ChristenUnie vindt het belangrijk dat de Provincie waar mogelijk ruimte biedt (aan gemeenten) om dit te kunnen realiseren. Van oudsher is er in onze waterrijke provincie watergebonden bedrijvigheid geweest. Hiervoor moet ook in de toekomst ruimte blijven. Er is vraag naar, ook omdat de waterrecreatie groeit.

Bedrijvigheid met grotere risico voor de leefomgeving (externe veiligheid) zouden meer gebundeld moeten worden, om het aantal risicovolle locaties te verminderen en kwalitatieve en/of economische ontwikkeling van gebieden beter mogelijk te maken.

Voor alle te ontwikkelen gebieden geldt dat snel een beslissing moet worden genomen over de uiteindelijke bestemming, zodat mensen niet onnodig lang in onzekerheid zitten, en gebieden niet verwaarloosd raken of verrommelen.

3 Landelijk gebied, Landbouw en Natuur

In het landelijk gebied komen wonen, werken en recreëren samen. Anders dan in de stad. De ChristenUnie hecht grote waarde aan behoud van het landelijk gebied en ziet de verbrede landbouw als een belangrijke schakel daarin. Herstel van natuur(waarden) is belangrijk voor de biodiversiteit.

3.1 Landelijk gebied en landbouw

De basis voor welzijn en welvaart is voeding, ruimte om te leven en een gezonde leefomgeving. Primaire producent van grondstoffen voor onze voeding is de landbouw. Daarnaast levert de landbouw als beheerder van het landschap ook een belangrijke bijdrage aan een gezonde leefomgeving en is de landbouw van economische betekenis. Redenen te over dus om ervoor te zorgen dat de landbouw kan blijven bestaan. Dat is niet eenvoudig. Het voortbestaan van veel bedrijven in de landbouw staat onder druk. De ChristenUnie hecht grote waarde aan het voortbestaan van (familie)bedrijven, de bijdrage die de agrarische sector kan leveren aan het beheer van het landschap en het stimuleren van nieuwe ontwikkelingen die de sector toerusten voor een duurzame toekomst. Mogelijkheden hiervoor liggen in de combinatie van functies in het landelijk gebied, het bevorderen van agrarisch en particulier natuurbeheer door agrariërs en het stimuleren van innovatie in de landbouw gericht op verduurzaming en de vraag naar nieuwe producten ((verse) kwaliteitsproducten en specialiteiten, waaronder streekproducten, biologisch voedsel en slow food). De ChristenUnie ziet voor de agrarische sector meer kansen in specialisatie dan in toenemende schaalvergroting.

3.2 Natuur

Van de grote diversiteit aan levende we-

zens en organismen (biodiversiteit) die God geschapen heeft, is veel verdwenen. Het streven naar een gezonde leefomgeving vraagt om behoud van de natuur en waar mogelijk herstel van natuurwaarden die verloren gegaan zijn. Dit wordt breed onderkend. Zowel binnen de EU als door het Rijk zijn er afspraken gemaakt om bij te dragen aan dit herstel. De uitvoering van het rijksbeleid ligt voor een belangrijk deel bij de provincies. Keuzes zijn mogelijk ten aanzien van de wijze waarop de realisatie vorm krijgt en het eigen provinciale beleid. De grote vraag voor de komende periode is niet wat we op dit gebied moeten gaan doen, maar hoe we dat vorm kunnen geven. De ChristenUnie wil dat doen door ontwikkelingen waarin al geïnvesteerd is te realiseren. Resterende middelen zijn bij voorrang in te zetten voor ontwikkelingen waarover met derden afspraken gemaakt zijn, dan wel verwachtingen gewekt zijn. Een andere mogelijkheid is te zoeken naar creatieve financieringsvormen voor aanleg en beheer van nieuwe natuur, waar mogelijk via agrarisch en particulier natuurbeheer. Ook kan bij Rijk en Europa meer ruimte bepleit worden om doelen langs alternatieve wegen te realiseren. De ChristenUnie vindt dat de Provincie zorg moet dragen voor beschermende maatregelen om specifieke karakters van gebieden te bewaren. Belangrijk is dat belanghebbenden en natuurlijke partners tijdig en voortdurend betrokken worden.

3.3 Recreatie

Ontspanning vraagt ruimte om te recreëren. Zuid-Holland heeft in dat opzicht haar inwoners veel te bieden, van strand tot bossen. De ChristenUnie vindt dat iedereen in de gelegenheid moet zijn om binnen 30 minuten lopen, 20 minuten fietsen of 10 minuten met OV of de auto een recreatiegebied te bereiken. In de omgeving van steden en in regionaal verband moet zorg gedragen worden voor recreatiege-

bieden, die aansluiten op de behoefte van inwoners, toeristen en bezoekers van de stad of regio. Voor wat betreft de reisafstand tot recreatiegebieden met een specifieke inrichting voor speciale doelgroepen (met speciale wensen, zoals sporters of met speciale voorzieningen, zoals gehandicapten) zou de reistijd beperkt moeten blijven tot maximaal het dubbele van de eerder genoemde reistijden. De ChristenUnie vindt het belangrijk dat in de komende tijd de toegankelijkheid en ontslui-

ting van recreatiegebieden verbetert door knelpunten weg te nemen. De ChristenUnie kiest voor meer recreatieterreinen met een verschillende inrichting en verrassende en uitdagende elementen.

4 Verkeer en Vervoer

Uitbreiding van openbaar vervoer, aanleg en verbetering van (vaar)wegen en fietspaden vergroten de economische kansen voor bedrijven en bevorderen de vervoersmogelijkheden van mensen. De ChristenUnie vindt het belangrijk dat de Provincie deze kerntaken voortvarend ter hand neemt. Het is daarbij belangrijk dat op Randstadniveau de handen ineengeslagen worden.

De Provincie heeft een grote verantwoordelijkheid waar het gaat om het oplossen van de knelpunten op het gebied van mobiliteit. De ChristenUnie staat voor een zo effectief mogelijke inzet van de vele miljoenen die hiervoor nodig zijn. Daarbij zijn openbaar vervoer (OV) en weginfrastructuur beide belangrijk. De aanleg van wegen en de realisatie van een goede OV-verbinding moet plaatsvinden voordat er gebouwd wordt, om de bereikbaarheid op tijd te kunnen garanderen. Bij de aanleg van nieuwe wegen, bruggen, viaducten en tunnels moet voorop staan, dat zuinig wordt omgegaan met het landschap en dat terdege rekening gehouden wordt met belangen van om- en aanwonenden. Met die randvoorwaarden vindt de ChristenUnie onder andere het doortrekken van de A4, de aanleg van de Rijnlandroute en verbinding van de A13/A16 van groot belang.

Een goede bereikbaarheid is belangrijk voor de ontwikkeling van Zuid-Holland en de Randstad. Als opdrachtgever voor het openbaar vervoer en voor de aanleg van wegen is het noodzakelijk dat de Provin-

cie samen optrekt met alle partners in de Randstad om tot een sluitend en samenhangend vervoer te komen. Ook in het beheer van wegen en vaarwegen kan mét elkaar meer bereikt worden. Het vliegveld Rotterdam-The Hague Airport vervult een belangrijke rol. Eventuele verdere ontwikkeling van het vliegveld moet altijd passen binnen de bestaande geluidsnormen. De ChristenUnie is blij met de verbeterde bereikbaarheid per openbaar vervoer van het vliegveld.

In het verbinden en het ontsluiten van de meer verstedelijkte gebieden is Lightrail een prima vervoersconcept. De Merwedelingelijn en Randstadrail zijn goede voorbeelden daarvan. Vanuit milieuoogpunt heeft het de voorkeur boven andere vormen van vervoer. Waar de aanleg niet op een verantwoorde manier kan worden gefinancierd, zijn vrije busbanen een goede start. De ChristenUnie vindt het belangrijk dat de RijnGouweLijn, in zijn geheel tussen Gouda en Katwijk/Noordwijk wordt aangelegd, waarbij een verantwoorde inpassing in de bebouwde kernen belangrijk is vanuit het oogpunt van o.a. de veiligheid en leefbaarheid. Daarnaast is het van belang het plan 'Stedenbaan' (beter benutten van infrastructuur) voortvarend uit te werken en, zo mogelijk op korte termijn, uit te voeren.

Ook over water is personenvervoer milieubewust, comfortabel en efficiënt. Om die redenen wil de ChristenUnie dat ondersteunen. De ruimte is beschikbaar en de drukte op de weg neemt er door af. Dat geldt ook voor het overige vervoer over water. Eén binnenvaartschip vervoert evenveel als 15 tot 40 vrachtwagens en is daarmee beter voor het milieu en voor de doorstroming op de wegen. Daarbij draagt walstroom, waarbij een schip gebruikt maakt van elektriciteitsvoorzieningen aan de wal in plaats van de eigen dieselgenerator, ook nog eens bij aan een minder belastend milieueffect.

5 Duurzaamheid, Energie en Water

De ChristenUnie hecht bijzondere waarde aan een duurzame leefomgeving. Klimaatneutraal ontwikkelen met oog voor biodiversiteit, past in de Bijbelse opdracht van "rentmeesterschap". De ChristenUnie vindt verduurzaming noodzakelijk met natuur, energie, water en voedsel als belangrijke thema's.

5.1 Duurzaamheid

De ChristenUnie wil provinciaal beleid, dat in zijn uitwerking duurzaam is, om zo Gods schepping niet te exploiteren, maar op verantwoorde wijze door te kunnen geven. De wereldwijde crisis laat zien, dat verantwoordelijk beheer en onderlinge solidariteit nodig is. De ChristenUnie stelt doelen om provinciebreed de samenleving meer duurzaam te maken en vraagt anderen daaraan een bijdrage te leveren. De ChristenUnie wil dat de provincie Zuid-Holland in 2015 klimaatneutraal werkt en 100% duurzaam inkoopt. De Provincie dient actief ruimte te bieden aan nieuwe ontwikkelingen (innovatie), in regels en ruimte. De ChristenUnie houdt vast aan de beleidsdoelstelling om in 2011 te voldoen aan het Nationaal Samenwerkingsprogramma voor Luchtkwaliteit, de doelstelling voor fijnstof en die voor de uitstoot van stikstofoxiden per 2015.

5.2 Energie

In het verduurzamen past het gebruik van alternatieve energiebronnen, milieubewust produceren en het terugdringen van energiegebruik. Zon, wind, water, aardwarmte en biomassa kunnen beter benut worden. De ChristenUnie houdt vast aan het realiseren van 20% CO₂ reductie, 20% duurzame energie en 20% energiebesparing in 2020. Bij inpassing van maatregelen hiervoor houdt de ChristenUnie oog voor het belang van bewo-

ners, omwonenden, draagvlak bij belanghebbenden en de kwaliteit van het landschap. De ondergrondse opslag van CO₂ in dichtbevolkte gebieden acht de ChristenUnie niet wenselijk. Windmolens moeten geplaatst worden op plekken waar zij hoog rendement opleveren, minimale hinder voor en op de omgeving geven en de openheid van landschappen zo veel mogelijk behouden blijft.

5.3 Water

De zorg voor bescherming tegen het water, voor voldoende waterberging en –afvoer en de zorg voor voldoende zoetwatervoorziening zijn drie belangrijke opgaven waar de ChristenUnie zich hard voor wil maken. Inmiddels zijn hiervoor doelen door Rijk, Provincie en Waterschappen vertaald in een Rijks- en Provinciaal waterplan en in Waterbeheerplannen van de waterschappen. De komende periode zal vooral de uitvoering hiervan de aandacht vragen.

De ChristenUnie vindt het belangrijk dat bij de opgaven en taakstellingen voor de waterschappen, de waterschapslasten

voor de inwoners van Zuid-Holland betaalbaar worden gehouden. Vooralsnog gaat de ChristenUnie er vanuit dat het binnen dat kader reëel is te verwachten dat er in 2012 een plan ligt voor aanpak van de primaire waterkeringen en in 2013 voor de secundaire waterkeringen. De beschikbaarheid van zoet water van voldoende kwaliteitsniveau voor de uiteenlopende gebruikers is belangrijk. De kosten van de maatregelen die behoud van zoet water vraagt, zullen de grenzen hieraan bepalen. De beoordeling hiervan ligt in belangrijke mate bij degene die de kosten betaalt.

6 Jeugdzorg

De ChristenUnie wil dat de zorg voor de kinderen zo goed mogelijk geregeld wordt. Zolang Jeugdzorg nog onder de verantwoordelijkheid van de Provincies valt, vraagt dit om een visionaire, inhoudelijke regie met ruimte voor identiteitsgebonden (kleinere) jeugdzorginstellingen. De ChristenUnie wil bij het overdragen van taken in de jeugdzorg naar de gemeenten dat de Provincie zorgvuldigheid betracht en borg staat voor de kwaliteit van de zorg bij de overdracht.

De Provincie heeft de komende tijd nog taken op het gebied van de jeugdzorg. Die worden aan gemeenten overgedragen, maar tot die tijd goed uitgevoerd! De ChristenUnie wil dat alle jongeren aanspraak kunnen maken op de best mogelijke zorg, zo dicht mogelijk bij de plaats waar zij wonen. Om dit te bevorderen zijn ook kleine jeugdzorgorganisaties belangrijk. Wanneer zij aan de wettelijke kwaliteitseisen voldoen, kunnen ook kleine identiteitsgebonden instellingen onze jeugd helpen.

De zorgverlening binnen tehuizen of instellingen moet zoveel mogelijk vermeden worden. Kinderen kunnen zo nodig worden geplaatst in een veilige setting als pleeggezin of gezinsvervangend tehuis, waar normale opvoedingsregels gelden, maar de behandeling ambulant kan gebeuren. Dit is effectiever en efficiënter. Bovendien helpt het voorkomen dat jongeren zich onttrekken en gaan zwerven. Extra aandacht vraagt de ChristenUnie voor de hulp aan tienermoeders en tienervaders. Dit komt immers zowel henzelf als hun kind ten goede. Voor de inzet van pleegouders, die zich belangeloos inzetten, heeft de ChristenUnie veel waardering. Het pleegouderschap moet ook openstaan voor mensen met meer traditionele normen en waarden. Juist deze normen en waarden zijn in onze visie een onmisbaar onderdeel van een gezonde opvoeding.

7 Cultuur

Behoud van onze cultuur en identiteit met ruime aandacht voor historie en monumenten verdient aanpak en ondersteuning van en door de Provincie

De Provincie draagt zorg voor ons cultureel erfgoed. Hierbij kan gedacht worden aan gebouwen, zoals kerken en molens,

maar ook bijvoorbeeld landschappen en wandelpaden.

Bevorderen van cultuurparticipatie is een taak die vooral bij de gemeenten hoort. De Provincie heeft hier slechts een beperkte, ondersteunende taak die wordt uitgevoerd door het Kunstgebouw. Zuid-Holland kent vele streken met een eigen historie, cultuur en traditie. Al ligt verantwoording voor het bewaren hiervan vooral lokaal en regionaal, regelmatig strekt zich een landschap of wandelpad zich uit over het gebied van meerdere gemeenten en regio's. De Provincie is hier coördinerend.

Het provinciaal erfgoedhuis heeft haar bestaansrecht ruimschoots bewezen, evenals de inzet van monumentenwacht. Religieus erfgoed verdient alle aandacht, meer dan het tot nu toe kreeg. Veel kerken zijn belangrijke dragers van ons culturele en identiteit bepalend erfgoed. Ook het industrieel erfgoed is belangrijk om zichtbaar te maken en te houden. Themajaren zijn nuttig ter bevordering van het culturele en historisch bewustzijn van de inwoners van Zuid-Holland.

Archeologie staat in het teken van behoud van de informatie over archeologische monumenten (vindplaatsen/opgra-

vingen). De Provincie heeft hierin vooral een taak als het gaat om de ruimtelijke ordening; hoe wordt er omgegaan met archeologie. De Provincie moet toezien op bescherming en beheer van een goed te raadplegen bodemarchief.

8 Europese Unie

De EU wordt invloedrijker. De Provincie vormt -met anderen- een Regio in de EU om beleid te beïnvloeden. De ChristenUnie richt zich daarbij op landbouw, water, energie en cohesie.

De Europese Unie is een overheidslaag met steeds meer invloed. Om de EU en de burger met elkaar te verbinden blijken regio's het meest geschikte niveau te zijn. Regio's worden daarmee belangrijk. Om als regio erkend te worden, moet de Provincie optrekken in Randstadverband, of op andere wijze de samenwerking met anderen zoeken en vervolgens samen selectief zijn in het kiezen van prioriteiten en daar langere tijd aan vasthouden. Landbouwbeleid, klimaatverandering, energiebeleid en cohesiebeleid zullen de komende jaren om aandacht vragen. Deze aandacht richt zich op het beïnvloeden van beleid, op de Europese subsidies en het terugleggen van de effecten van Europees beleid in onze regio bij de EU.

Mede dankzij de ChristenUnie is Provinciale Staten de afgelopen periode veel meer bij de EU betrokken geraakt. Die lijn moet vastgehouden worden: Provincies zijn de schakel tussen de EU en de burger. De ChristenUnie maakt zich er sterk voor dat Provinciale Staten hun kaderstellende rol behouden bij het bepalen van de prioritaire Europese dossiers. De ChristenUnie zal er ook op toezien dat provinciale doelen bereikt worden

door invloed uit te oefenen op het Europees beleid en optimaal gebruik te maken van Europese middelen.

9 Openbaar Bestuur

De ChristenUnie vindt het belangrijk dat de Provincie met kracht haar taken uitvoert en haar werk efficiënt en transparant doet en verantwoordt. De Provincie zal actief werken aan de vereenvoudiging van bestuur, en gemeenten ruimte geven om de inwoners zo goed mogelijk te bedienen.

9.1 Elke bestuurslaag een eigen taak

De positie en rol van de Provincie is ook in de afgelopen periode stevig aan de orde geweest. Waar staat de provincie voor? Wat doet ze en wat is de toegevoegde waarde van de provincie? Terechte vragen, die niet alleen aan Provincies, maar ook bijvoorbeeld aan Waterschappen gesteld worden.

Voor de ChristenUnie staat vast dat de verschillende bestuurslagen elk een duidelijke taak moeten hebben, zonder dat iedereen zich met alles bemoeit. De bestuurlijke organisatie kent naast de traditionele drie overheidslagen van Thorbecke (Rijk, Provincies en Gemeenten), Waterschappen, Europese Unie en Stadsregio's. De ChristenUnie ziet de krachtige opbouw van dit zogeheten 'Huis van Thorbecke', maar heeft ook oog voor de zwakke kanten die de huidige bestuurlijke indeling in de praktijk laat zien. Doordat naast de klassieke drie overheidslagen, ook (regionale) samenwerkingsverbanden zijn opgericht, ontstaat er een te grote bestuurlijke drukte. De ChristenUnie wil de bemoeienis van teveel overheden en andere samenwerkingsverbanden stoppen. Het opheffen van overheidslagen of samenwerkingsverbanden sluit de ChristenUnie daarbij

(principeel) niet uit.

Wijziging van de bestuurlijke structuur zou gebaseerd moeten zijn op een juiste verdeling van taken en verantwoordelijkheden. Dat zou kunnen leiden tot schaalvergroting binnen bestuurslagen, het opheffen van bestuurslagen of een geheel nieuwe bestuurlijke structuur. De structuur volgt dan de gewenste taakverdeling en niet andersom. Hoog tijd dus voor een renovatie van het huis van Thorbecke, inclusief alle "bijgebouwen". In de discussie over de bestuurlijke structuur dient aandacht te worden besteed aan factoren die hierbij een rol spelen in de verhoudingen binnen de Europese Unie.

9.2 Verandering & Versterking

In de bestuurlijke organisatie van Nederland neemt samenwerking van verschillende gemeenten toe. Die tendens is breed zichtbaar. Soms gevolgd door fusie van gemeenten, uit het oogpunt van verbetering van de bestuurskracht. Voor de ChristenUnie is het adagium dat fusie of samenvoeging van gemeenten in beginsel van onderop dient te komen, waarbij bestuurskracht en identiteit belangrijk zijn (bestuurskracht naast kwantitatief ook kwalitatief te meten). Als er dan grotere gemeenten ontstaan, die in staat zijn taken over te nemen van bijvoorbeeld de Provincie, dan is dat voor de ChristenUnie bespreekbaar. Belangrijk is dat de burger blijft ervaren dat de gemeentelijke overheid goed bereikbaar is. Parallel aan de trend bij gemeenten, ziet de ChristenUnie in Zuid-Holland ook het samenwerken en of samengaan van Provincies tot grotere landsdelen als een optie en mogelijk groeiproses, om de bestuurlijke organisatie te vereenvoudigen. De ChristenUnie wil hier in de komende vier jaar concrete stappen in maken, door hierover met de omringende Provincies afspraken te maken. De waterschappen zouden in dezelfde pas verder kunnen

"opschalen". Verandering kost echter wel tijd. Daarbij vindt de ChristenUnie het belangrijk dat burgers en/of plaatselijke of regionale belanghebbenden actief bij besluitvorming betrokken worden en vooraf hun mening wordt gevraagd.

9.3 Samenwerken in uitvoering

De ChristenUnie is van mening dat samenwerking, zeker in de uitvoering, efficiencywinst op kan leveren. Waar al samengewerkt wordt met andere partijen,

wil de ChristenUnie dit verder versterken. Op terreinen waar nog geen sprake van samenwerking is, moet dit op korte termijn onderzocht worden. Daarbij moeten partijen er niet benauwd voor zijn om taken aan anderen over te dragen waar dat mogelijk is en voordeel oplevert voor de burger: betere kwaliteiten en/of tegen een lagere prijs. Gedacht wordt bijvoorbeeld aan Groenservice Zuid-Holland, Staatsbosbeheer, het ministerie van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie, en aan Rijkswaterstaat en de provinciale directie voor onderhoud van (vaar)wegen. Samenwerken en/of het overdragen van taken kan ook met particulier organisaties worden besproken, zoals het Zuid-Hollands Landschap, Natuurmonumenten en

particulier beheer. Door de werkzaamheden te bundelen kan efficiënter en goedkoper gewerkt en aanbesteed worden. De ChristenUnie is zich er daarbij van bewust dat de daadwerkelijke uitvoering in veel gevallen -ook nu al- door marktpartijen plaatsvindt.

9.4 Financiën

De komende jaren staan in het teken van fors minder inkomsten. De ChristenUnie vindt het belangrijk dat de Provincie haar kerntaken krachtig kan uitvoeren, en met voldoende financiële armslag. De ChristenUnie wil een compacte provinciale organisatie die zich richt op de kerntaken van de Provincie. Behoud van de kwaliteiten van natuur en landschap en het verbeteren van de bereikbaarheid - openbaar vervoer, wegen en vaarwegen- zijn belangrijke thema's, die waar mogelijk juist impuls verdienen. In tijden waarin de 'broekriem aangespannen' moet worden, wil de ChristenUnie in beginsel geen verhoging van provinciale belastingen. Met de focus op kerntaken, zal een groot deel van de provinciale opcenten op de motorrijtuigenbelasting, besteed kunnen worden aan bereikbaarheid. Uiteraard dient de begroting meerjarig een sluitend beeld te geven.

9.5 Veiligheid en Toezicht

Veiligheid in de samenleving hangt samen met normbesef en handhaving, maar evenzo goed met sociale betrokkenheid, binding die gevoeld wordt met stad, dorp of buurt. Veiligheidsplannen zijn veelal de verantwoordelijkheid van gemeenten. De Provincie komt in beeld bij risico's in de leefomgeving als gevolg van grote risico veroorzakende industrieën of de routes voor gevaarlijke stoffen. De ChristenUnie wil zo min mogelijk risico voor mens en dier als gevolg van deze bedrijvigheid en van transporten. Ook dienen de risico's voor iedereen digitaal inzichtelijk zijn.

10 Visie op regionaal en lokaal niveau

De Provincie heeft taken en verantwoordelijkheden bij bovenlokale en (boven) regionale opgaven. Lokaal kunnen gemeenten veel oplossen. Regionaal wordt, door gemeenten in goede samenspraak beleid gemaakt en plannen uitgevoerd. Daar past een wat terughoudende rol van de Provincie bij. Van de Provincie mag wel verwacht worden, dat zij een regisserende rol speelt bij beleid en plannen, op basis van een visie op de gehele provincie. Voor verschillende beleidsterreinen zijn in de afgelopen periode visies opgesteld. Daarmee kan de provincie Zuid-Holland sturend optreden waar dat nodig is. In de onderstaande paragrafen wordt de provincie in delen behandeld, om meer regionaal specifiekere onderwerpen en keuzes van de ChristenUnie in Zuid-Holland toe te lichten.

10.1 Regio Rotterdam-Rijnmond

De regio Rotterdam-Rijnmond is een zeer gemengd gebied met veel industrie en

tegelijk ook met open landschap. Het is een regio met meer dan 1,2 miljoen inwoners en met één van de grootste havens ter wereld. Voor de internationale concurrentiepositie van Zuid-Holland zit hier met de 'Mainport' en Rotterdam-The Hague Airport, belangrijke bedrijvigheid en werkgelegenheid. De Provincie is in dit gebied verantwoordelijk voor de bovenregionale belangen, omdat de regio zelf (als zogeheten WGR+ regio) voor veel taken zelf verantwoordelijk is.

Voor economische ontwikkelingen is een betere infrastructuur nodig dan op dit moment aanwezig is. Lightrail doet veel, een extra oeververbinding onder de Waterweg is gewenst. De Provincie moet haar invloed uitoefenen op de rijks- en regionale overheden om dit snel, en met behoud van omgevingswaarden, te realiseren. De A4-Noord wordt gerealiseerd, de N209 is op belangrijke onderdelen aangepakt. De opgave is om als regio met een brede economische basis en een veelzijdig aanbod aan woningen, een aantrekkelijke vestigingsplaats te zijn.

Voorwaarde voor een aantrekkelijke ves-

tigingsplaats is de aanwezigheid van open ruimte, rust, natuur, ruimte voor recreatie en ontspanning. De ChristenUnie vindt het dan ook van het grootste belang om zuinig te zijn op het nog resterende deel van het open landschap en de kwaliteit daarvan, zodat het gebied ook in de toekomst leefbaar en aantrekkelijk blijft. Behoud van de agrarische sector is van wezenlijk belang. De mogelijkheden om te recreëren moeten worden uitgebreid, met name met fiets- en wandelroutes. De her en der smalle groene ruimtes tussen verstedelijkte gebieden vragen om versterking, bijvoorbeeld tussen Rotterdam en Lansingerland. Aandacht wordt gevraagd voor robuuste verbindingen tussen verschillende natuur- en recreatiegebieden (bv. Buytenlandt, Deltapoort en Vlinderstrik).

Voorne en Putten moet de achtertuin van het verstedelijkte gebied blijven. Dat vereist behoud van openheid en tegengaan van verdere verstedelijking en bebouwing en verbetering van de infrastructuur. Een duidelijke keuze en scherp profiel voor dit eiland is met het oog op de toekomst

noodzakelijk.

Water is van cruciaal belang in de regio Rijnmond: zoet water voor landbouw en industrie, waterveiligheid in dit sterk verstedelijkte gebied, waterkwaliteit, omgaan met verzilting, berging en afvoer van water. Daarnaast is het water een belangrijke transportas, voor personen en goederen. Hiervan zou beter gebruik gemaakt kunnen worden. Ook toeristisch-recreatief zijn de grote vaarwegen in combinatie met de kanalen, rivieren en slootjes bijzonder waardevol. Wonen aan het water heeft grote charmes. Onderzocht wordt onder welke voorwaarden “buitendijks wonen” tot de mogelijkheden behoort bijvoorbeeld op oude buitendijkse bedrijventerreinen, die niet meer geschikt zijn voor watergebonden bedrijvigheid.

10.2 Regio Haaglanden

Haaglanden is met ongeveer 1 miljoen inwoners een agglomeratie met veel verstedelijkt gebied. De kustzone met veel

natuur en ruimte voor recreatie biedt hieraan goed tegenwicht. De Provincie heeft bij zaken op het grondgebied Haaglanden een meer beperkte rol.

De groene gebieden in stedelijke omgeving zijn vaak de parels die beschermd moeten worden. Met name gebieden die in de Provinciale Structuurvisie zijn aangewezen, zoals de Vlietzone, dienen met zorg en respect te worden behandeld. Bij het aanleggen van de nodige extra infrastructuur moet gezocht worden naar alternatieve oplossingen, die milieu en cultuur sparen.

Midden Delfland verdient bescherming tegen oprukkende verstedelijking: de status aparte van Provinciaal Landschap past hierbij.

Het faciliteren van de glastuinbouwsector kan het best op basis van keuze voor specialisatie, niche markten, kennis, levering aan lokale en Europese markten en innovatie. Behoud van huidig areaal past bij dit doel en voorkomt leegstand, verrommeling en verpaupering. Zelfvoorziening voor wat betreft water, warmte en energie moet worden gestimuleerd. Ook vindt de ChristenUnie dat er een helder beleid moet komen voor wat betreft de toepassing van aardwarmte. Waar nodig innovatie bevorderen door faciliterende rol van de Provincie. In het Westland zijn verouderde kassencomplexen gesloopt, waardoor nu her en der braakliggende terreinen zijn ontstaan. Deze terreinen moeten zoveel mogelijk opnieuw worden uitgegeven voor kassen. Hierbij is innovatie, zoals duurzame energie en het telen in twee lagen belangrijke ontwikkelingen. De greenport functie vraagt om een toegesneden infrastructuur, die op onderdelen nog ontbreekt.

De versterking van de kust tegen hoogwater is momenteel in volle gang in Scheveningen en aan de Delflandse kust. In het kader van kustversterking, natuur en recreatie en innovatie komt momenteel

ook de Zandmotor tot uitvoering. Wateropvang, berging en afvoer, beschikbaarheid van zoet water, kwaliteit van het water voor mens, dier, land- en tuinbouw en industrie van groot belang in deze regio. Zo ook waterveiligheid: er wonen veel mensen en er is veel geld geïnvesteerd in het gebied.

10.3 Regio Holland Rijnland

De regio Holland Rijnland is de verbinding tussen Noord- en Zuid-Holland, tussen de Noordvleugel en de Zuidvleugel van de Randstad. Een gebied met ongeveer 500.000 inwoners en met een rijke variatie met kustzones, droogmakerijen en veenweidelandschappen.

In deze streek zijn (o.a. agri-)bedrijven gevestigd met een groot innovatief vermogen. Wanneer, zoals verwacht, in de Haarlemmermeer een groot kassengebied wordt ontwikkeld ontstaat een economisch complex van internationaal belang. De provincie Zuid-Holland moet hier, samen met Noord-Holland, verbindingen leggen tussen bedrijven onderling en tussen bedrijven en kennisinstituten. Zoals al eerder succesvol is gebeurd.

Om de economische ontwikkeling niet te laten stagneren is het nodig dat het gebied beter wordt ontsloten. Wegen zijn tijdens de spits verstopt, waaronder ook het openbaar vervoer (bussen) lijdt. De RijnGouweLijn moet een belangrijke verbetering brengen in de ontsluiting van het gebied, maar ook de railverbinding naar het noorden is van belang. De ChristenUnie zet zich in voor aanleg van de volledige Rijnlandroute. Alleen dat brengt een noodzakelijke verbetering in de bereikbaarheid van het gebied. Daarbij heeft de ChristenUnie (indien dit financieel haalbaar blijkt) de voorkeur voor de zogeheten Churchill-Avenue variant, die veel voordelen biedt ten opzichte van andere varianten. Verder is (het met de Provincie Noord-Holland) aansluiten van de N206

op de A4, N205 en N207 belangrijk voor dit gebied.

Uitbreiding van bedrijvigheid leidt tot ander grondgebruik. Het is van belang dat daarbij verstandig wordt omgegaan met de specifieke “bollengrond”, zodat teeltmogelijkheden en toeristische aantrekkelijkheid bewaard blijven. Grootschalige woningbouw past niet in de Bollenstreek. Voor de Bollenstreek is de bloembollencultuur en met name de hyacintenteelt van grote economische waarde. Het behoudt daarvan zal dan ook worden nagestreefd.

De beslissing om voormalig vliegveld Valkenburg te bebouwen is genomen. Wel is het nodig dat, zolang van daadwerkelijke bebouwing geen sprake is, het gebied zo aantrekkelijk mogelijk te houden. Natuurwaarden moeten aandacht krijgen, zweefvliegen moet zo lang mogelijk blijven. Voor een goede bereikbaarheid geldt zeker voor deze locatie het adagium

“eerst bewegen, dan bouwen”.

Aandacht blijft nodig voor het in stand houden van de waterveiligheid door de werking van zogeheten boezemkaden, als onderdeel van de versterking van dijkkring 14 (centraal Holland), een Randstad Urgent project. De veiligheid van Dijkkring 14 is van groot belang voor o.a. Holland –Rijnland. Ook wordt de zwakke schakel in de kustversterking, Katwijk, aangepakt.

10.4 Regio Zuid

Binnen de regio zuid spelen diverse opgaven. Eén daarvan is de Zuidwestelijke Delta. Deze vraagt om diverse noodzakelijke ingrepen die van invloed zijn op Goeree Overflakkee, Voorne en Putten, maar ook het Europoort gebied en het Westland kunnen raken. Van belang is dat er voldoende zoet water beschikbaar blijft. Zo nodig moeten tijdig andere maatregelen genomen worden.

Vasthouden, opslaan en afvoeren van water is voor de gehele provincie, maar zeker voor de regio zuid van cruciaal belang.

Vervoer over water van goederen en personen dient verder geoptimaliseerd te worden. Belemmeringen dienen geïnventariseerd, geanalyseerd en waar mogelijk weggenomen te worden. De Provincie levert hierin binnen de grenzen van haar verantwoordelijkheid een bijdrage aan.

Op grond van afspraken in Europees verband heeft de rijksoverheid indertijd besloten de Haringvlietsluizen op een kier te zetten (het zgn. Kierbesluit) om daarmee de visintrek naar bovenstroomse paaigebieden weer mogelijk te maken. De huidige regering wil dit stopzetten of uitstellen. Hoewel de ChristenUnie geen grote fan is van het Kierbesluit is zij van mening dat hierbij sprake is van het eenzijdig verbreken van afspraken in Europees verband. Van belang is dat zo snel mogelijk wordt nagegaan of Nederland deze afspraak ongedaan kan maken en of er alternatieven zijn. De ChristenUnie acht het wel wenselijk de plannen voor compenserende maatregelen, die in een eindfase zitten, af te ronden, maar in afwachting van een definitief besluit door de rijksoverheid, vooralsnog niet tot uitvoering over

te gaan.

Voor de regio Zuid als geheel geldt dat bereikbaarheid, ondanks alle recente investeringen en met oog op komende investeringen (A15 richting Europoort vice versa), de volle aandacht behoeft. Zuid-Holland zuid zal een bijdrage moeten leveren aan de realisatie van windenergie. Daarbij is het belangrijk tot een zorgvuldige locatiekeuze te komen.

Op Goeree Overflakkee speelt gemeentelijke herindeling, waarvoor de zogeheten ARHI –procedure is ingezet. Het Rijk is nu aan zet om verder besluiten te nemen. Van belang is op welke wijze de gemeenten op Goeree Overflakkee met elkaar vorm en inhoud gaan geven aan de nadere uitwerking van de toekomstvisie voor het eiland.

Voor de Hoekse Waard zijn in de afgelopen periode veel van de ruimtelijke knelpunten opgelost en is aan de hand van een visie vanuit de Hoekse Waard besloten over de verdere ruimtelijke ontwikkeling. Daarbij zijn naast de leefbaarheid de belangen van het Nationaal Landschap nadrukkelijk gewogen.

Deltapoort: het gebied tussen Barendrecht, Ridderkerk en Hendrik Ido Ambacht verdient de volle aandacht van alle belanghebbende partijen: een goede herinrichting van het gebied komt ten goede van het woon, leef- en vestigingsklimaat. Het gebied kan dienst doen als groene long in het sterk verstedelijkte deel van Zuid-Holland-Zuid en een verbinding vormen tussen Buytenlandt, de Vlinderstrik en het Groene Hart.

Voor het Buytenlandt in Groot IJsselmonde, dient zo snel mogelijk een inrichting- en beheerplan te komen. Dat schept duidelijkheid voor alle belanghebbenden en concretiseert de natuurcompensatie van de Tweede Maasvlakte.

10.5 Regio Midden Holland, Groene Hart en Regio Oost

In het groene hart staan open landschap en natuurwaarden centraal. Ons landschap is een cultuurlandschap, vooral door droogmalen geschikt gemaakt voor agrarisch gebruik. Ruimte voor agrarisch gebruik moet er ook zo veel mogelijk blijven. In sommige gebieden is de grens voor droogmalen echter bereikt. Vooral deze gebieden

kunnen gebruikt worden voor “nieuwe” natuur die op basis van internationale afspraken moet worden ontwikkeld. De ChristenUnie is er een voorstander van dat ook in deze gebieden voor zover mogelijk extensieve veehouderij blijft. Het weiden van oude rassen zoals lakenvelder en blaarkop maakt het landschap extra aantrekkelijk.

Voor de kleine kernen vragen wij extra aandacht, hoewel een eerste verantwoordelijkheid van de gemeenten. Wanneer voorzieningen op peil worden gehouden kan bevolkingskrimp worden tegengegaan doordat de kernen dan een aangename vestigingsplaats blijven. Zo blijft het platteland leefbaar en economisch gezond.

Voor de grootschalige woningbouw in de Zuidplaspolder is nog niet veel animo. De ChristenUnie wil dat er, wanneer de woningmarkt aantrekt, verstandig wordt omgegaan met het plannen van de bouwprojecten. De polder mag niet verrommelen en gebied dat het meest geschikt is voor landbouw moet pas als laatste worden bebouwd. Wanneer er extra ruimte nodig is voor glastuinbouw is het zinvol om te kijken of de laaggelegen delen van de Zuidplas in plaats van met woningen met extra kassen kunnen worden bebouwd. Voor het aanleggen van bedrijventerreinen is het volgens de ChristenUnie nog veel te vroeg, er is nog voldoende ruimte op terreinen in de regio.

In Regio Midden Holland zijn de gemeenten Bodegraven en Reeuwijk gefuseerd. De gemeenten Alphen a/d Rijn, Boskoop en Rijnwoude hebben aangegeven te willen fuseren. De toekomstige bestuurlijke status van Gouda en Waddinxveen moet nog besproken worden. De ChristenUnie vindt (ook hier) dat fusie of samenvoeging in beginsel van onderop dient te komen. In de regio is (naast bovengenoemde onderwerpen) bereikbaarheid een belangrijk thema. Daarin heeft de Provincie stevig geïnvesteerd en is het belangrijk ontwikkelingen zoals de parallelstructuur A12, de N207 en de Algracorridor door te zetten c.q. in gang te zetten.

In de Krimpenerwaard zullen twee grote opgaven zullen de komende periode de gemoederen bezig blijven houden: enerzijds is dat de gemeentelijke herindeling. Anderzijds is dat de nakoming van het veenweidepact. Het realiseren van 2.450 ha natuur in de Krimpenerwaard is geen een-

voudige opgave. De ChristenUnie vindt het van groot belang dat alle pactpartners aan tafel blijven, met de intentie te komen tot een goede uitvoering van het pact. De ChristenUnie is van mening dat dit waar mogelijk moet gebeuren met behulp van particulier of agrarisch natuurbeheer. Daarnaast vinden we het van groot belang dat agrariërs in het resterende deel van de Krimpenerwaard voor langere tijd vooruit kunnen met perspectief op een blijvend gezonde bedrijfsvoering.

In de Alblasserwaard-Vijfheerenlanden dient een deel van de Groene Ruggengraat als onderdeel van de Ecologische Hoofdstructuur zijn beslag te krijgen. Beoogd wordt deze zo te realiseren, dat hierbij zoveel mogelijk gebruik gemaakt wordt van bestaande natuur en gronden die minder geschikt zijn voor agrarisch gebruik, zoals veengronden. Er zal ook een passende plaats gevonden moeten worden voor windenergie met minimale gevolgen voor de omgeving en de openheid van het landschap. De ChristenUnie is blij met het voornemen tot versnelde sluiting van de afvalstortplaats in de 3^e Merwedehaven. Tot die tijd zal strikt aan de voorwaarden van de milieuvergunningen moeten worden voldaan.

De samenwerking tussen de gemeenten in de Alblasserwaard- Vijfheerenlanden wordt op verschillende manieren vormgegeven. Van belang is dat gemeenten daardoor in staat zijn zelf, of in gezamenlijkheid op een verantwoorde wijze hun taken en verantwoordelijkheden uit te voeren en de dienstverlening aan de burger te behartigen. Gemeenten hebben daarbij ook een verantwoordelijkheid naar elkaar toe. De leefbaarheid van het platteland en de antwoorden die gevonden kunnen worden op het vraagstuk van de toenevende krimp, spelen daarbij zonder meer een belangrijke rol. Het jaar 2011 is het jaar van de Molens. Er zal extra aandacht zijn voor Kinderdijk. Naar verwachting zal

dit ook resulteren in toename van bezoekers en mogelijk ook van financiële middelen voor behoud en renovatie van molens. Kinderdijk moet om die reden goed bereikbaar zijn. De recente de verbinding over water heeft daarin een goede verbetering gebracht.

Nawoord

In de afgelopen zittingsperiode vormden de fracties van de ChristenUnie en de SGP één fractie. Dat wil niet zeggen dat we gezamenlijk één lijst vormden of gevormd hebben. Beide partijen hebben met een eigen lijst aan de verkiezingen deelgenomen en willen dat ook nu weer doen. De afzonderlijke partijen bleven en blijven dus gewoon bestaan. Om geen stemmen verloren te laten gaan, wordt er weer voor gekozen om een horizontale lijstverbinding aan te gaan.

Ook voor de periode 2011-2015 staan we positief ten opzichte samenwerking, c.q. de vorming van één fractie met de SGP. De samenwerking vindt plaats op basis van een overeenkomst.

De meerwaarde hiervan heeft zich duidelijk bewezen en inhoudelijke en/of praktische breekpunten zijn er in de afgelopen zittingsperiode niet geweest. De positieve insteek van beide kanten heeft duidelijk effect gehad.

We vinden het wel belangrijk dat, wanneer je als christenen elkaar kunt vinden en kunt samenwerken je het dan ook moet doen!

Dat wil niet zeggen dat er geen verschillpunten zijn. De ChristenUnie zal bijvoorbeeld niet aanleunen tegen standpunten die een deel van de samenleving uitsluiten. Die verschillen spelen echter vooral landelijk en we moeten wel zo realistisch zijn om tegelijk vast te stellen dat wat landelijk speelt provinciaal doorgaans niet aan de orde is.

uit
overtuiging

ChristenUnie

verkiezingsprogramma Zuid-Holland 2011-2015